

Gemeente Epe
T.a.v. College Burgemeester en wethouders
Marktplaats 1
8161 EE Epe

Betreft: Gevraagd advies concept-verordening leerlingenvervoer

Epe, 25 juni 2023

Geacht College,

Vanuit de Adviesraad Sociaal Domein gemeente Epe heeft de werkgroep jeugd op uw verzoek zich gebogen over de concept-verordening bekostiging leerlingenvervoer. Zoveel mogelijk artikelsgewijs geven wij ons advies en stellen wij onze vragen. In het vooroverleg van de werkgroep jeugd met de betrokken beleidsambtenaar zijn onderstaande punten (grotendeels) al besproken. We hebben het vooroverleg als prettig en constructief beschouwd en hopen met ons advies een waardevolle bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de definitieve verordening.

Algemeen:

- Wij missen een inleiding op de aanleiding van deze nieuwe concept-verordening en zouden graag vernemen hoe dit is ingebed in het beleidsplan sociaal domein. Is de bekostiging van leerlingenvervoer een issue binnen het sociale domein in de gemeente Epe? We proberen in de verordening dat het stimuleren van zelfredzaamheid ook een doel is. De fietsvergoeding sluit hier goed bij aan. Als de gemeente inderdaad ook graag de kosten van leerlingenvervoer wil beperken, dan adviseren wij om hier meer open over te communiceren in de inleiding.
- Welke regelingen zijn er voor ouders die de ouderbijdrage niet kunnen betalen?
- In het stuk wordt regelmatig gesproken over een 'deskundige' of 'medisch deskundige'. Wie bedoelt u daarmee? In de toelichting benoemt u in artikel 4 als deskundige bij de aanvraag '...een orthopedagoog, iemand van school, het samenwerkingsverband of anderszins. Is dit ook de deskundige in de rest van de verordening? En in het geval van conflicten?
- Wij missen in de verordening kwaliteitseisen voor het vervoersbedrijf en de chauffeurs. Uit het laatste onderzoek van de Rijksoverheid naar leerlingenvervoer uit maart 2023 (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/03/31/ouders-over-leerlingenvervoer>) blijkt opnieuw dat het vervoersbedrijf, de communicatie en de chauffeurs een belangrijke rol spelen in het welzijn van deze veelal kwetsbare doelgroep.
- Wij begrijpen dat u als gemeente heeft gekozen voor (gedeeltelijke) toepassing van het Model Verordening bekostiging leerlingenvervoer van de VNG. Met 27 artikelen en 38 pagina's is de verordening vrij lijvig en vermoeden wij dat de verordening voor sommige ouders en andere betrokkenen lastig te interpreteren zal zijn. Wij adviseren om in de inleiding van de verordening en op de pagina <https://www.epe.nl/leerlingenvervoer> te verwijzen naar de mogelijkheid om ondersteuning te ontvangen van Het Formulierenteam (Koppel-Swoe), Juridisch Advies (van Koppel-Swoe) of van de onafhankelijke cliëntondersteuning van MEE Samen, VÉrian of Koppel-Swoe.

Artikelen

- Artikel 1- c: In de toelichting lezen we dat werk van ouders hen niet ontslaat van deze verantwoordelijkheid. Dit vraagt een grote flexibiliteit van ouders, die vaak al zwaarder belast zijn met de zorg voor hun kind(eren). Zijn er situaties bekend van ouders die hierdoor niet kunnen werken en gebruik maken van gemeentelijke (bijstands)uitkeringen? Is dit iets wat de gemeente monitort, aangezien dit verschillende afdelingen betreft? En indien dit voorkomt, hoe verhouden de kosten zich tot elkaar?
- Artikel 1-h: wij adviseren om het begrip gehandicapte leerling te vervangen door: leerling met een handicap of beperking en dit door te voeren in de rest van de verordening. Niet iedere ouder met een kind met een handicap zal zijn kind zien als gehandicapt.
- Artikel 1- k:
 - u wijzigt ‘ondersteuningsplan’ naar ‘ontwikkelingsperspectief’. Wij adviseren u om (OPP) hierachter toe te voegen vanwege de herkenbaarheid voor ouders.
 - Ook adviseren we na ‘... voortgezet onderwijs’ het woord persoonlijk toe te voegen, als in ‘persoonlijk vastgesteld plan’.
- Artikel 1- v:
 - U spreekt over woning. Hoe werkt dit bij bijvoorbeeld een scheiding en co-ouderschap? Is er dan sprake van twee woningen?
 - Wat als één van de ouders geen woonruimte in de gemeente Epe kan krijgen?
 - In de toelichting van ‘Woning’ (pagina 14) staat dat vakantie van ouders niet valt onder redenen voor noodzakelijke opvang. Hoe verhoudt zich dit tot de ambitie van de gemeente ‘inzetten op ondersteuning van de mantelzorgers’. Wat als ouders als mantelzorgers, in geval van bijvoorbeeld overbelasting, gebruik maken van respijtzorg?
- Artikel 4, lid 1:
 - Wie voert dit gesprek namens Burgemeester & Wethouders? Wij adviseren om hier ook het onderwijs bij te betrekken.
 - Zou het persoonlijk vervoersontwikkelingsplan niet een geïntegreerd onderdeel kunnen worden van het verplichte ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) van het onderwijs? Dat vergt ook minder belasting (tijd en handelingen) van het onderwijs, omdat nu iedere gemeente zijn eigen richtlijnen heeft.
- Artikel 4, lid 5 en 6: In de toelichting lezen we ‘.. door de school wordt een ontwikkelingsperspectief opgesteld voor de leerling. Dit plan wordt betrokken bij het vervoersontwikkelingsplan...’ Wij nemen aan dat op het ontwikkelingsperspectief het AVG van toepassing is. Door het vervoersontwikkelingsplan standaard onderdeel te maken van het OPP kan er samen een advies worden opgesteld.

- Artikel 4, lid 5:
 - U beschrijft het opstellen van een vervoersontwikkelingsplan door Burgemeester & Wethouders, ouders, eventueel de leerling, in samenhang met het ontwikkelingsperspectief (OPP). Los dat dit een extra belasting qua tijd is voor ouders die al meer zorg moeten verlenen, missen wij hierin de expertise van de school. Zou het niet doelgerichter en pragmatischer zijn om binnen het OOGO te bespreken dat scholen het vervoersontwikkelingsplan standaard meenemen in het OPP? Ouders
- Artikel 10:
 - Kunt u toelichten hoe een 'opstapplaats' er fysiek uit ziet?
 - Hoe zorgt u voor de fysieke en sociale veiligheid van deze kwetsbare doelgroep?
 - In de toelichting lezen wij dat een reistijd van 30 minuten alleszins redelijk is. Het lijkt ons dat een opstapplaats binnen de grenzen van onze gemeente moet zijn.
- Artikel 13, lid 2:
 - Wat betekent dit voor leerlingen? Hoe wordt dit afgestemd met het onderwijs? Dit voelt voor ons als 'afschuiven' van het probleem. Namelijk van vervoer naar school
- Artikel 14: b ontbreekt
- Artikel 15- lid 3d: 'de kortste route naar het stageadres is gelegen op de route van de woning danwel de opstapplaats naar de school'. Moeten we dit interpreteren als een stage is alleen mogelijk op de weg van huis naar school? We begrijpen dat er kostenefficiënt moet omgegaan worden met het vervoer, maar stage is in dit geval een onderdeel van het onderwijsprogramma. Hiermee wordt de kans op een geschikte stage en daarmee de mogelijkheid om school af te ronden kleiner, danwel onmogelijk.
- Artikel 21a: voor het behoud van recht van vervoer stelt u een overgangstermijn voor van 6 maanden. Wij waarderen het dat u bereid bent om een plek te blijven reserveren voor die kinderen waar de stap naar zelfstandigheid wordt genomen. Wij vragen ons alleen af wat dit betekent voor kinderen waar het na >6 maanden alsnog niet meer lukt. Kunnen zijn dan (eventueel op termijn) alsnog terugschakelen?
- Artikel 22: evenals bij artikel 1v, hoe gaat u hier om met gescheiden ouders met co-ouderschap?
- Artikel 24: Wij nemen aan dat dit eigen bijdragen per jaar zijn?

Toelichting:

- paragraaf 2, artikel 3, eerste lid: u benoemt hier een papieren of digitaal aanvraagformulier. Op <https://www.epe.nl/leerlingenvervoer> is nu alleen de mogelijkheid van een digitaal aanvraagformulier. Er staat ook geen verwijzing naar de mogelijkheid van het aanvragen van een papieren formulier. Wij zien t.z.t. graag de aanvraagprocedure tegemoet en hopen dat deze net zo eenvoudig is als het 'schema voorwaarden' op pagina 38 van de toelichting.
- In artikel 4 wordt verwezen naar 'de reiskoffer'. Wij kregen ook als tip 'Het (O)V-Reizen spel', een virtual reality spel.

- Artikel 8 – ‘de school is vol’: het beperken van de vervoersvoorziening op basis van ‘de wachtlijst is opgelost’ en daarmee afdwingen dat kinderen per direct overstappen naar een andere school is voor de meeste kinderen een ingrijpende gebeurtenis. Laat staan voor kinderen met een handicap of beperking. Wij adviseren hierbij om de menselijke maat te hanteren. Kunnen ouders hier ook een beroep doen op een expert voor wat betreft timing en toeleiding naar een nieuwe school?
- Artikel 13: ‘vervoer dat nodig is in verband met een activiteit van school vallen buiten het leerlingenvervoer’. Hier wordt gerefereerd aan sportdag, sinterklaasviering of andere feestdagviering. Deze feestdagen vallen onder het lesprogramma van de school en zolang zij plaatsvinden op het adres van school lijkt ons dit onder het leerlingvervoer te vallen.
- Artikel 18: U hanteert een grens van negen jaar voor fietsen zonder begeleiding. U baseert zich daarbij op onderzoek uit 2001. In de afgelopen twee decennia is het verkeer en het gedrag in het verkeer van (mede) gebruikers wel veranderd. Is de leeftijdsgrens van negen jaar niet te jong? VVN, onder andere organisator van het Nationaal Verkeersexamen, hanteert echter andere regels:
 - Tot ± 11 jaar hebben kinderen problemen om de aandacht te richten op belangrijke zaken. Ze kunnen zich op slechts één ding tegelijk concentreren (een vriendje aan de overkant van de straat krijgt meer aandacht dan een naderende auto)
 - Pas vanaf zo'n 11 jaar kunnen kinderen hun aandacht bewust richten op het verkeer
 - Tot ± 12 jaar vinden kinderen het nog lastig complexe verkeerssituaties met meerdere verkeersdeelnemers uit verschillende richtingen te overzien (kruispunten, rotondes, links afslaan (bron: <https://vvn.nl/ontwikkelingsfasen>))

Tot slot, we blijven graag betrokken bij de verdere vertaling van deze verordening naar de uitvoering. Ook zijn we benieuwd naar de uiteindelijke communicatie naar inwoners en de resultaten van de eerste evaluatie.

Mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van ons advies, dan zijn we uiteraard bereid om uw vragen te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,
namens de werkgroep Jeugd ,

George Buiting (voorzitter) en Tineke Broer (secretaris)
Adviesraad Sociaal Domein gemeente Epe